

*ПОЉОПРИВРЕДНА САВЕТОДАВНА СЛУЖБА
КОСОВСКА МИТРОВИЦА*

**38220 КОСОВСКА МИТРОВИЦА
УЛ.ЦАРА ДУШАНА БР.10
Тел. 028/497-031, Тел/факс 028/497-044
E-mail: pskm@open.telekom.rs
Сајт: psss.rs**

ПОЉОПРИВРЕДНИ БИЛТЕН

Број I бесплатан примерак
ЈАНУАР 2016 Косовска Митровица

Садржај:

ЗЕМЉОРАДНИЧКО ЗАДРУГАРСТВО

-Задружна правила

ИПАРД ПОДРШКЕ

- ИПАРД програм, реализација - инвестирање у производњи воћа

СТОЧАРСТВО

- Исхрана оваца у време јагњења

ОРГАНСКА ПРОИЗВОДЊА

- Фитопрепарати у органској производњи

- ЦЕНЕ ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА ПРЕУЗЕТИХ ИЗ СТИПС -а

Задружна правила

Задруга је правно лице које представља посебан облик организовања физичких лица који пословањем на задружним начелима остварују своје економске, социјалне и културне интересе и који на демократски начин управљају и контролишу задругу.

Задругар је физичко лице које је члан задруге и у целости или делимично послује посредством задруге, односно које посредством задруге продаје своје производе, набавља производе или користи услуге потребне за обављање своје делатности или на други начин непосредно учествује у обављању делатности ради којих је задруга основана.

Задружна правила су општи акт задруге којим се уређује управљање задругом, унутрашња организација задруге и друга питања у складу са овим законом.

Задружна правила садрже одредбе о :

1. пословном имену и седишту задруге;
2. делатности задруге;
3. условима и начину стицања и престанка статуса задругара,
4. правима и обавезама задругара према задрузи и задруге према задругарима, а нарочито у области безбедности и здравља на раду;
5. износу основног капитала задруге у време оснивања, као и начин и услове за његово повећање и смањење;
6. минималној вредности новчаног улога, односно чланарине оснивача и задругара који приступају задрузи после оснивања, начину и времену уношења неновчаних улога тих задругара;
7. начину доношења одлуке о повећању и смањењу улога и правима и обавезама задругара у погледу повећања улога;
8. начину утврђивања и исплате улога задругарима, у случају престанка статуса задругара, односно у случају престанка задруге;
9. одговорности задруге за обавезе у правном промету са трећим лицима;
10. избору, опозиву и делокругу органа задруге, броју чланова органа, мандату као и начину сазивања и одлучивању органа;
11. избору, опозиву, правима и обавезама представника задругара ако скупштину чине њихови представници;
12. заступању и представљању задругара;
13. унутрашњој организацији задруге;
14. врсти и износу јемства, уколико је предвиђено обавезно јемство, изузев за задруге које се оснивају уплатом чланарине;
15. расподели добити и покрећу губитака задруге;
16. књизи задругара и књизи записника;
17. обавештавању задругара и пословној тајни задруге;
18. међузадружној сарадњи;
19. задружном образовању и информисању задругара;
20. статусним променама и престанку задруге;
21. општим актима задруге и начину њиховог доношења и
22. другим питањима од значаја за управљање и пословање задруге.

Задружна правила мењају се одлуком скупштине задруге у складу са одредбама овог закона. Законски заступник задруге у обавези је да након сваке измене задружних правила сачини и потпише пречишћени текст тог докумената.

(„Закон о задругама“)

Саветодавац ратарства и повртарства Зоран Милосављевић

ИПАРД програм, реализација - инвестирање у производњи воћа

ИПАРД програм представља предприступну помоћ у области руралног развоја за програмски период 2014. до 2020. године, достизање европских стандарда и подизање конкурентности. Он дефинише мере за подршку руралном развоју у складу са актуелним регулативама ЕУ. Намењен је земљама кандидатима за чланство у ЕУ, за коришћење бесповратних средстава за рурални развој. Висина надокнаде трошкова износиће до 60 % укупних прихватљивих трошкова, 65 % за младе пољопривреднике (млађи од 40 година у тренутку подношења захтева) и 70% у планинским областима. Крајњи корисници коришћења програма су пољопривредни произвођачи или групе произвођача, уписани у Регистар пољопривредних газдинстава, и то: физичка лица или правна лица, са мање од 25% јавног капитала или гласачких права у поседу органа јавне власти. Корисници треба да докажу да немају неизмирене порезе или обавеза за социјално осигурање, ни било какве друге неплаћене обавезе према држави у тренутку подношења пријаве; пошаљу потписану изјаву да нису аплицирали за исто улагање код других ЕУ и/или државних фондова. У случају подношења захтева за инвестиције ИПАРД програма, корисник мора да измири све доспеле обавезе по раније одобреним инвестицијама финансираних од стране МПЗЖС. У случају када корисник није власник имања или земљишта где ће се инвестиција вршити, мора да поднесе уговор о лизингу или закупу који покрива период од најмање 5 година од дана коначне исплате. Потенцијални корисник мора да докаже економску одрживост газдинства кроз бизнис план. За инвестиције преко 50.000 еура неопходан је комплетан бизнис план у складу са формом припремљеном од стране ИПАРД Агенције. За инвестиције испод 50.000 еура потребна је поједностављена верзија бизнис плана. Пољопривредно газдинство треба да покаже да ће бити у стању да редовно сервисира своје обавезе.

Реализација ИПАРД програма:

1. Процес обраде ИПАРД пријаве:

- Објава конкурса и јавних позива
- Попуњавање апликационих формулара (помоћ ПССС)
- Пријем и регистрација захтева за одобрење пројекта (Управа за аграрна плаћања)
- Процес провере прихватљивости захтева и корисника:
 - контрола на лицу места
 - административна обрада резултата контроле
- Бодовање и рангирање
- Доношење одлука и закључивање уговора о коришћењу подстицајних средстава из ИПАРД програма

2. Процес од подписивања уговора до подношења захтева за исплату:

- Инвестиција сопственим средствима
- Завршетак инвестиције
- Сви рачуни + ПДВ плаћени у потпуности
- Захтев за исплату са оригиналним рачунима и осталом потребном документацијом
- Процес провере прихватљивости захтева за исплату:
 - контрола на лицу места
 - административна обрада резултата контроле
- Одлука о исплати
- Исплата
- Контрола након пет година (Реализацијом ИПАРД програма унапредиће се сектор пољопривредне производње и прераде, повећаће се безбедност хране у Србији, ускладиће се са стандардима ЕУ и допринеће одрживом руралном развоју).

Инвестирање у производњи воћа:

Пољопривредна газдинства са минимумом 2 и максимумом 20 ha јагодастог воћа и минимумом 5 и максимумом 100 ha другог воћа прихватљива су за:

1. Куповину трактора (до 100 kW), машина и опреме;
2. Изградњу/проширење/реновирање/модернизацију заштићеног простора (покривеног стаклом и/или пластиком), као и куповину опреме и/или материјала за производњу воћа, хортикултуру и расадничку производњу;
3. Инвестирање у системе противградне заштите на газдинству за воћњаке (укључујући рачунарску опрему);
4. Инвестирање у системе за наводњавање на газдинству користећи подземне воде (извори, бунари) и површинске воде (реке, језера и резервоари) и изградњу система за наводњавање укључујући пумпе, цеви, вентиле и прскалице који ће заменити старе неефикасне системе и допринети уштеди у количини потрошене воде;
5. Инвестирање у изградњу и/или реконструкцију и/или опремање складишних капацитета за воће, укључујући УЛО капацитете.

Саветодавац воћарства и виноградарства Љиљана Гвоздић

ИСХРАНА ОВАЦА У ВРЕМЕ ЈАГЊЕЊА

Основну храну за овце чине волуминозна хранива (лети – паша, а у зимском периоду - сено). Оне не могу успешно да користе грубу храну као говеда (нпр. кукурузовину и сл.) али су зато када је у питању искоришћавање ситније грубе хране без премца. Поред тога, на пашњацима овце користе и многе коровске биљке и на тај начин веома успешно спречавају закоровљеност земљишта. Такође, овце могу бити и допунски корисници пашњака који се користе за говеда. Важно је напоменути и то, да су овце прилагодљиве различитим условима држања и исхране захваљујући чему њихово гајење може да варира од врло интензивног до врло екстензивног. У нашим условима чешћи је случај да се гаје екстензивно – у веома оскудним условима држања и исхране, међутим наше аутохтоне расе су адаптиране на такве услове.

На недељу дана пред јагњење овце се хране сеном најбољег квалитета по вољи. Силажа се искључује из оброка, а смеша концентрата за бремените овце смањује се за 50% тј. на 150г. Последња два дана пре јагњења треба потпуно искључити из оброка и смешу концентрата. Првог дана по јагњењу овцама се даје квалитетно сено и млак напој воде са 200г пшеничних мекиња.. Другог дана количина мекиња се повећава на 300г, а трећег на 400г по овци. После тога до седмог дана уводи се у оброк смеша концентрата за овце у лактацији, а после десет дана може се давати и силажа (постепеним увођењем у оброк). Практично две недеље после партуса прелази се на нормалну исхрану оваца у лактацији.

Почетак лактације – Овце производе млеко у складу са потребама јагњета. Уколико овца из неког разлога нема јагње производи смањену количину млека. Овце које гаје јединце дају мање млека, док оне које имају близанце дају више (за 20-40%). У складу са тим су и потребе оваца у хранљивим материјама. Високопроизводне овце имају потребе за енергијом али нису у стању да поједу количину хране која би спречила губитак телесне масе. Пошто овце депонују маст током других делова производног циклуса, та маст се користи као извор енергије за синтезу млека. Током ове фазе у којој им је биланс енергије негативан, овце могу да изгубе 1-2 поена у телесној кондицији. Због тога је неопходно да се о исхрани оваца води рачуна током целе године, а не само током лактације. Телесна маст оваца се може користити као извор енергије само ако су овце снабдевене довољним количинама аминокиселина. То значи да се мора водити рачуна да овце добијају довољно протеина и то у адекватном облику. Током првих 5-6 недеља овце производе 0.8-1,5 кг млека на дан, а од 8-10 недеље количина млека опада, док у њему расте количина суве материје и масти. Овчије млеко садржи 18% суве материје; 6,8% масти; 5,7% протеина; 5% шећера и 0,95% пепела.

Потребе у храни за овце у првих 3 месеца лактације просечне масе 50-55кг:

Храниво	Овце са једним јагњетом		Овце са два јагњета	
	Лето	Зима	Лето	Зима
Паша, кг	6,5	-	6,5	-
Сено, кг	-	1,3	-	1,3
Силажа, кг	-	3,5 (или 1,2 кг сена)	-	3,5 (или 1,2 кг сена)
Концентрат, г	400	400	1000	1000
Сточна со, г	13	13	16	16

Овце постижу максималну производњу млека после треће или четврте недеље после јагњења. Неке овце наставе да дају доста млека и касније али код већине производња опада. После 8-10 недеља лактације значај млека у исхрани јагњаци постаје минималан. Како у другом делу лактације опада млечност, треба смањити и количину концентрата постепено. Прво на 200-300г дневно, а затим на 100-200г дневно по грлу. У исхрани оваца не смеју да се чине велике и нагле промене. Храњење се врши три пута дневно. Један оброк се даје у два до три наврата у мањим количинама. Силажу и коренасто-кртоласта хранива давати пре појења, а концентрат после појења оваца. Слама се даје ујутру када овце имају већи апетит, а сено у подне и предвече. Слама се полаже увече да би овце по вољи јеле преко ноћи. Овцама се ставља со у специјалне корпе или се користе специјални блокови соли које оне могу да лижу по вољи. Прелаз са зимског obroка на пашу врши се постепено уз претходно прихрањивање оваца сувом храном (сеном) ујутру пре него што се истерају на пашњак.

Саветодавац сточарства Косовка Јакшић

Фитопрепарати у органској производњи

Биљни производи (фитопрепарати) који се користе у заштити биља у органској производњи, могу се направити и у домаћинству. Постоје 3 групе биљака које се могу користити за органску производњу:

- Биљке које убрзавају раст, обогаћују и ђубре земљиште су коприва, гавез, семе и цвет коморача, воловски језик, млади изданци и лишће парадајза, лишће цвекле. Ове биљке се

користе као течно ђубриво да би се активирао живот у земљишту. Биљке је потребно уситнити и ставити у дрвене, глинене или пластичне, али никако у металне посуде. Напунити посуду до пола и налити до врха кишницу или воду из реке или језера (вода из водовода због присутности хлора није за употребу). Посуде ставити на сунце, покрити мрежицом или дашчицама и двапут дневно промешати. Када течност почне да се пени, убацити једну кашику каменог брашна (на 10 литара воде) како би се спречили непријатни мириси. Након 3-4 дана сунчаног времена и када више не пени, ђубриво је готово. Користи се за заливање земљишта око биљака разређено 1:10 за лиснато поврће или 1:2 за плодовито поврће.

- Биљке које делују против штеточина су коприва, храстов лист скупљен у јесен, лист зове, пелин, дуван, камилица и све биљке које садрже много танина. Биљке уситнити и намакати у кишници 1-3 дана, процедити и њима прскати поврће и воће. Овај препарат применити пре него започне ферментација (пре него се на површини појави пена).

- Биљке које спречавају болести су преслица, брезин лист скупљен у јесен, папрат, бели лук, празилук, црни лук. Ове биљке је потребно 24 часова натопити у кишници, а затим у истој води кувати 30 минута. Оставити покривено да се охлади, процедити и прскати по биљкама.

Основни састојак средства против лисних вашију је коприва. У 10 литара воде, најбоље кишнице, потопити 1 килограм свежих, уситњених листова коприве или 100-200 грама сувих. Оставити покривено 24 сата, не дуже јер се стајањем смањује ефикасност препарата. Процедити и тако добијеном течношћу прскати нападнуте биљке сваких 3 до 5 дана. Тако припремљен препарат може послужити и за прихрану биљака. Коприва се бере пред само цветање, док је још млада, јер је тада најјача.

На влажним стаништима и у близини река и потока успева преслица, која се може користити против рђе, пепелнице, гриња и црвеног паука. У 10 литара воде потопити 1 килограм свежих преслица и оставити да одстоји 24 часова. Затим лагано прокувати 30 минута. Када се течност охлади, разредити водом у односу 1:5 и њоме опрскати биљке. Течност од преслице можемо помешати са средством од коприве у односу 1:1 и као такво користити за прскање биљака. На тај начин повећава се ефикасност у борби против штеточина, а уједно храни биљке.

Дуван садржи природне материје које делују на поједине штетне инсекте. Користи се на тај начин што се 400 грама ситно исецканог сувог листа дувана или дуванске прашине прелије са 10 литара воде, оставити да одстоји 48 часова, процеди и разреди у односу 1:2 уз додатак 40 грама калијумовог сапуна. Користи се за прскање совица, гриња и крвавих ваши. Употребљава се за сузбијање штетних инсеката на коштичавом и јабучастом воћу, на јагодама, виновој лози и поврћу. Препоручује се третирање у вечерњим сатима.

Раствор од црног и белог лука користи се против гриња и плесни те у случају кад лишће постане смеђе. У 10 литара воде потопити 500 грама насеченог црног и белог лука. Када течност престане пенити разређити је десетоструком количином воде и њоме прскати земљу против плесни. Од куваних љуски црног и белог лука може се направити и средство за прскање против штетних инсеката.

Саветодавац заштите биља Недељковић Синиша

Поштовани пољопривредни произвођачи посетите интернет страницу www.agoponuda.com, а уколико Ви желите да понудите свој производ на продају обратите се нама.

АГРОПОНУДА – БЕРЗА ПОЉОПРИВРЕДНИХ ПРОИЗВОДА СРБИЈЕ

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – ЗЕЛЕНЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 4-11.01.2016.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	150	130	110
Јабука (остала)	100	60	/
Лимун	170	130	140
Мандарина	150	100	110
Поморанџа	160	100	100
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац-салатни	250	/	190
Кромпир	80	60	60
Паприка-шилџа	300	/	270
Лук црни	80	60	60
Парадајз	250	/	150
Тиквице	400	/	270
Шаргарепа	80	60	60

*ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ВОЋА И ПОВРЋА – КВАНТАШКЕ ПИЈАЦЕ ЗА ПЕРИОД
ОД 4-11.01.2016.ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА*

Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Банана	115	110	/
Јабука (остала)	50	40	/
Лимун	120	115	115
Мандарина	95	85	85
Поморанџа	80	80	65
Јединица мере (кг/дан)	Београд	Краљево	Ниш
Краставац салатни	130	150	160
Кромпир	40	35	40
Паприка шилџа	200	/	250
Лук црни	40	30	50
Парадајз	150	/	140
Тиквице	195	/	200
Шаргарепа	35	40	35

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИВЕ СТОКЕ НА ПИЈАЦАМА ЗА ПЕРИОД
ОД 04.-11.01.2016 ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Тежина/узраст	Раса	Београд	Краљево	Ниш
Двиске	све тежине	све расе	240	120	/
Јагњад	све тежине	све расе	330	320	290
Јарад	све тежине	све расе	/	160	/
Јунад	350-480кг	СМ	/	/	/
Јунад	>480	све расе	/	230	210
Козе	све тежине	све расе	/	/	130
Крава за клање	све тежине	СМ	/	130	/
Крмаче за клање	>130кг	све расе	/	110	/
Овца	све тежине	све расе	160	110	130
Прасад	16-25кг	све расе	180	170	180
Телад	80-160	СМ	440	360	/
Товљеници	80-120	све расе	/	170	150
Товљеници	>120кг	све расе	140	120	/
Шиљежад	све тежине	све расе	240	280	/

**ДОМИНАНТНЕ ЦЕНЕ ЖИТАРИЦА ЗА ПЕРИОД
ОД 04.-11.01.2016 ГОДИНЕ
ЦЕНТРАЛНА СРБИЈА**

Јединица мере (дин/кг)	Београд	Краљево	Ниш
Кукуруз	22	22,5	21
Пшеница	24	25	23
Сточни јечам	24	26	/

WWW.stips.minpolj.gov.rs